

ಹೋಗಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಗೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳರು ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ಅವಹೇಳನಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವೇ ಇದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳ ಇದೆಯೇ ? ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವೆರೆ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತೆಂಗಿನ ಮರ, ಅಡಿಕೆ ಮರ ಹತ್ತುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುವವರೆಗೂ ನಿರ್ಭೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕು. ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಇದೆ, ಭಾಷಾ ಚಳುವಳಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗಿ, ಈ ದೇಶದ ಜನ ಮಾನವಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತವಾದಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೇ ಇದರ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ತಯಾರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಇವೊತ್ತು ಕದ್ದು ಬರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕದ್ದು ಬರಬೇಕು, ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಶಾಸಕರಾಗಿ ಕದ್ದು ಬರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾದೇಗೌಡರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ.....

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾದೇಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನನಗೆ ಬೇರೆಯವರ ವಕಾಲತ್ತು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರ ಉತ್ತರ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾದೇಗೌಡರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಇವೊತ್ತು ಬುದ್ಧಿವೀರಿ, ಮೂರು ದಿವಸ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ.— ನಾನು ಇವೊತ್ತು ಲೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ನನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದು.

5. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ

ವಿಷಯ : ಹರಿಹರ ಫಾಲಿಫೈಬರಿನಿಂದ ಬಂದ ಕಲ್ಮಶದಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿ ನೀರು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ನೀರಿಗೆ ಹರಿಹರ ಫಾಲಿಫೈಬರಿ ಹಂಪನಿಯವರು ಕಲ್ಮಶಗಳನ್ನು ಹೊರದೂಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ನದಿಯ ನೀರು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri A. Lakshmi Sagar (Minister for Law & Parliamentary Affairs).— M/s. Harihar Polyfibres Company Ltd., Kumarpattanam, Dharwad District, have already installed the effluent treatment plant. It has been reported that the new effluent treatment plant has been commissioned on 28-12-1983 after obtaining temporary power connections from the Karnataka Electricity Board. The Company's request for additional power for this plant has been considered and the sanctioning of 1,215 K.V.A. of power is under consideration.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1983ನೇ ಇಸವಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ 1983ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕಲುಷಿತ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಾ ಪನೆ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 28-12-1983ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯಂತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಬಿಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರನ್ನು ಎರಡು ಬಾಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನೀರು ಶುದ್ಧೀಕರಣವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ನೋಡಿ ಹೇಳಲಿ.

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಎರಡು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಕ್ಸಿ ಬಿಟ್ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಜುಗಳ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ವೇಟ್ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ವಾತಾವರಣ ಬಂದಾಗ, ಮೇಜುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾದ್ದು ಏನೇನೂ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಪೇಪರ್ ವೇಟ್ ತೆಗೆದದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಅದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರೆಗೆ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಆ ನಿಯಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಎರಡು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಬಾಟಲುಗಳೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಬಣ್ಣ ಸ್ಪಲ್ಪ ಕಲರ್ ಆಗಿದೆ....

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಜೀವಜಯ.— ಅದನ್ನು ಕುಡಿದು ಸಂತೋಷಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಅಂತಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮ ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಇತ್ತು. ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯದೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಟಿಕ್ ಕೂಡ ತರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ತರಬಹುದು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎರಡು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಸೀಸೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಎರಡು ಸೀಸೆ ತಂದಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸೈಜ್ ಬೇರೆ ತರಹ ಇದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ತರಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ತಾವು ಏನಾದರೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸೀಸೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪೇಪರ್ ವೇಟ್ ಮತ್ತು ಸೀಸೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ತರಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಅವನ್ನು ಆಚೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅವರು ತಮಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಫೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೊಡಲಿ. ಅವರು ತಮಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಂದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು. ಈ ಸದನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಚೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಈ ಸದನದ ಒಳಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿ ತರಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೇಬಲ್‌ಕಾರ್ಡ್ ತಂದಿರುವಾಗ, ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಂದಿದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅದನ್ನು ಆಲೋ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕೆಲವು ಶಾಸಕರು ಪಿಸ್ತೂಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಎಲ್ಲರೂ ಬರುವಾಗ ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ದರೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಶಾಸಕರು ಪಿಸ್ತೂಲು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಎಕ್ಸಿಬಿಟ್ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಾ. 28-12-1983ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಕಲುಷಿತ ನೀರಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಬಿಂದು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಆ ಸಮಿತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈ ನೀರು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಲುಷಿತ ನೀರನ್ನು ನದಿಗೆ ಬಿಡುವಂಥಾದ್ದು ನಂತರವೂ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಕಲುಷಿತ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 1 ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಬರೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ನೀಡಿದ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದು ವರೆಗೂ ಕಾದು ನೋಡಿ ಸುಮಾರು 2 ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಈ ನೀರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 7-8 ಮೈಲಿಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹರಿಹರ, ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು, ಹರಿಪನಹಳ್ಳಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ನದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿ ಗಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ನದಿ ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೀನುಗಳು ವಿಷಪೂರಿತ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಜನರು ಇವನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವರದಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಯೂ, ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಂದಮೇಲೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ವಿಷ ಪೂರಿತ ಅನಿಲದಿಂದ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಜನರ ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 5-6 ಮೈಲಿಗಳ ಸುತ್ತ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಧೂಳು, ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬೆಳೆಗಳಮೇಲೆ ಕಾತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೇ ಬಗೆಹರಿಸದಿದ್ದರೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರವೇ ಈ ನೀರಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸೈಬಿಲ್ಯಸ್ ಆಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 1 ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಡಾಗಿ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಹಿರೇಕೆರೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೊಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾನು ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿಸೋಣ. ಆದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಸಲೇಬೇಕೆಂದು ತಾವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಕೊಲೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯಾವಾಗ ನನಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಿ, ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಕೊಲೆಗೆ ಸುಬಾಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನಾನು ತಮಗೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ .....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು; ನಾವು ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮಗೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನಿಯಮ 334ರ ಕೆಳಗೆ ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಉತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

6. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಂದನಾರ್ಪಣ ಪ್ರಸ್ತಾವ.

(ಮುಂದುವರಿದ ಚರ್ಚೆ)

(ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಡಾ. ವಿ ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ (ಉಡುಪಿ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಬಹುಮತ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇವರು ಮಿತ್ರಪಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಥ ಆರೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಏನು ? ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆತದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಇದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೂಯೆ ಪಡೆದಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಥ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಂಡಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಲಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ; ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದರೆ ಚಿನ್ನದ ಸಂಪತ್ತಿನವರೆಗೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಒಂದು ಲಾಭದಿಂದ ವಂಚಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಭದ್ರತೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ